

Skrivelse om revision af den gymnasiale optagelsesbekendtgørelse

Revideret gymnasial optagelsesbekendtgørelse udstedt

Undervisningsministeriet har udstedt følgende bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2015 om optagelse på de gymnasiale uddannelser.

Der henvises til følgende link til Retsinformation:

[...]

Bekendtgørelsen træder i stedet for bekendtgørelse nr. 174 af 28. februar 2012 om optagelse på de gymnasiale uddannelser (populært benævnt »optagelsesbekendtgørelsen«) med senere ændringer.

Baggrunden for revisionen af bekendtgørelsen er dels to indholdsmæssige ændringer af elevfordelingsreglerne (se nedenfor under a og b), dels lovtekniske og ordensmæssige hensyn (se nedenfor under c):

a) Det bliver under visse omstændigheder muligt for fordelingsudvalgene at betragte ansøgers indbyrdes prioritering af samme uddannelse på forskellige institutioner som sidestillede

Som bekendt skal elever i 9. og 10. klasse i optagelse.dk som en del af deres uddannelsesplan udfylde en ansøgning til ungdomsuddannelse eller 10. klasse. I ansøgningen skal angives op til fem prioriterede »uddannelsesønsker«, hvorved forstås en uddannelse kombineret med en uddannelsesinstitution. En elev, der i sit højest prioriterede uddannelsesønske har en gymnasial uddannelse, skal (normalt) i ansøgningen anføre mindst to yderligere uddannelsesønsker. Der kan henvises til § 23 i bekendtgørelse nr. 839 af 30. juni 2014 om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse.

§ 30, stk. 1, i optagelsesbekendtgørelsen er blevet ændret, således at den nu lyder: *»Fordelingsudvalget skal fordele de ansøgere, der ikke optages på den institution, de har angivet som første prioritet, (overskydende ansøgere) sådan, at deres efterfølgende ønsker imødekommes bedst muligt, dvs. at ansøgernes ønsker så vidt muligt skal imødekommes i prioriteret rækkefølge. Ved valg mellem flere ansøgere, der har uddannelsen på en given institution som samme prioritet, lægges transporttiden, jf. § 29, stk. 1, 1. pkt., til grund, dog således, at en ansøger, der ikke på anden måde kan få plads på en institution inden for en rimelig geografisk afstand fra sin bopæl, skal optages. Fordelingsudvalget kan behandle uddannelsesønsker, der er prioriteret i forlængelse af hinanden og vedrører samme uddannelse på forskellige institutioner, som sidestillet i prioritetsrækkefølgen med henblik på at opnå en samlet set hensigtsmæssig elevfordeling for såvel ansøgere som institutioner.«*

Ændringen går ud på, at fordelingsudvalget (når det skal afgøre, hvor der er plads til ansøgere, der ikke har fået imødekommet deres 1. prioritet) kan behandle uddannelsesønsker (ud over 1. prioriteten), der ligger lige efter hinanden, og som vedrører samme uddannelse, men på forskellige institutioner, som sidestillet i prioritetsrækkefølgen med henblik på at opnå en samlet set hensigtsmæssig elevfordeling for såvel ansøgere som institutioner.

Herved sker der en modifikation af det hidtidige krav i elevfordelingen om, at 2. prioritet skal imødekommes før 3. prioritet og så fremdeles.

Den nye affattelse af § 30, stk. 1, vil kunne give fordelingsudvalgene bedre muligheder for at foretage en hensigtsmæssig fordeling, herunder tilgodese udkantsskoler. Dette vil kunne være en fordel fra regionernes og især de mindre søgte skolers side. I visse henseender kan det også være en fordel for ansøgerne. Det skyldes, at kravet om, at ansøgernes ønsker skal imødekommes i prioriteret rækkefølge, og at transportkriteriet også skal lægges til grund ved valget mellem to ansøgere, der begge har en given institution som f.eks. 2. prioritet, især i hovedstadsområdet kan betyde, at nogle ansøgere ender på en relativt fjernt beliggende institution, evt. én, som de slet ikke har ønsket.

Med den nye regel vil en ansøger, der angiver f.eks. stx-uddannelsen på tre forskellige gymnasier som 1., 2. og 3. prioritet, vide, at dette kan komme til at svare til at angive de to sidste gymnasier uden indbyrdes prioritering, nemlig i det tilfælde, at vedkommende ikke i medfør af bekendtgørelsens § 29 kan opnå plads på 1. prioriteten, og hvor det/de involverede fordelingsudvalg vurderer, at muligheden for at se på tværs af prioriteter (ud over 1. prioriteten) er nødvendig for at kunne opnå en mere hensigtsmæssig elevfordeling samlet set.

Det er væsentligt at understrege, at hvis den 4. prioritet i det omtalte eksempel er hhx-uddannelsen på en erhvervsskole, og hvis den 5. prioritet igen er stx-uddannelsen på et fjerde gymnasium, så indebærer reglen, at ansøgningen skal sendes til erhvervsskolen, hvis der ikke kan blive plads til den pågældende på nogen af 2. - og 3. -prioritetsskolerne – dvs. uden at 5. -prioritetsskolen indgår i overvejselsen af, om vedkommende kan opnå en plads på stx-uddannelsen. Der bliver altså ikke tale om, at ansøgerens indbyrdes prioritering af forskellige uddannelser i sine uddannelsesønsker bliver tilsidesat.

Ministeriet skal bede institutionerne og UU om, at dette års ansøgere i videst mulige omfang (dvs. med skyldigt hensyn til det fremskredne tidspunkt) vejledes om denne ændring. Det er dog omvendt ikke ministeriets opfattelse, at ændringen i sig selv bør kunne begrunde, at eleverne ønsker at foretage en anden prioritering af deres uddannelsesønsker end ellers.

b) Eliteidrætsudøvere kan under visse omstændigheder optages på en bestemt institution uden om den almindelige elevfordeling

Der er på baggrund af en problemstilling rejst af netværket eliteidrætsgymnasier.dk, der omfatter almengymnasiale institutioner med et særligt engagement i unge eliteidrætsudøveres dobbelte karrieremuligheder, foretaget en ændring af optagelsesbekendtgørelsens § 28, stk. 3, gennem indsættelse af et nyt 2. punktum.

Stykket lyder nu således: *»Ansøgere til pre-IB, jf. § 22, stk. 3, til særligt tilrettelagte stx- og hf-forløb for elever og kursister med Aspergers syndrom, jf. § 23, og til tre- eller fireårige forløb efter hf-lovens § 41 eller gymnasielovens § 46 (eliteidrætsudøvere, som opfylder idrætslige kriterier, opstillet af Institutionen til Fremme af Dansk Eliteidræt (Team Danmark), samt elever på Musikalsk Grundkursus (MGK) eller tilsvarende kursus i billedkunst) kan optages på institutionen med det samme. Tilsvarende gælder ansøgere, som af en kommunal eliteidrætsorganisation eller en af KL udpeget kommunal instans er vurderet at have status som eliteidrætsudøver, når det efter organisationens henholdsvis instansens vurdering er af væsentlig betydning for ansøgerens idrætslige udvikling, at ansøgeren optages på netop den pågældende institution.«*

Problemstillingen er den, at eliteidrætsudøvere, der endnu ikke er i den nationale elite eller af andre grunde ikke kan godkendes af Team Danmark, med de hidtidige elevfordelingskriterier i visse tilfælde får særdeles dårlige vilkår i forhold til at kombinere eliteidrætskarrieren med en almengymnasial uddannelse.

Det kan f.eks. være personer, der træner langt fra deres bopæl. Hvis sådanne ansøgere i kraft af bekendtgørelsens primære elevfordelingskriterium - transporttiden fra bopæl til uddannelsesinstitutionen - kun kan opnå plads på et gymnasium tæt på bopælen med deraf følgende vanskeligheder for at opnå den forventede, markante træningsmængde i elitecenter eller -klub, er der således risiko for, at disse unge i praksis fravælger deres ungdomsuddannelse.

Der er med den foretagne ændring af § 28, stk. 3, skabt mulighed for at tilgodese denne særlige gruppe af ansøgere på linje med Team Danmark-godkendte ansøgere. Vurderingen af, om en ansøger har behov for og på fornuftig vis kan udnytte en særstatus i forhold til optagelse, vil skulle gennemføres af et organ uden for gymnasierne selv - enten af en kommunal eliteidrætsorganisation eller af en af KL udpeget kommunal instans. Særstatus gives i så fald til ansøgere, der - ud over at være eliteidrætsudøver - også vil få tilgodeset sit samlede eliteidrætsliv ved at komme netop på en bestemt skole. Dette handler ikke kun om karakteren af den pågældende skoles tilbud til eliteidrætsudøvere, men også om, hvor den pågældende bor, træner og i øvrigt praktiserer sin idræt.

Den nye ordning repræsenterer altså en modifikation til det primære elevfordelingskriterium, som er fundet velbegrunderet, bl.a. fordi der vil være relativt få personer, der vil kunne anvende ordningen.

c) Øvrige ændringer

Der er i bekendtgørelsen indskrevet en række konsekvensændringer af dels folkeskolereformen, dels foretagne ændringer af bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse. Det er især i kapitlerne 2, 3 og 5 om optagelsesbetingelser m.v. og drejer sig navnlig om de betingelser, der angår undervisning og prøveafleggelse i 2. fremmedsprog i folkeskolen. I den forbindelse skal det understreges, at den nye affattelse af disse betingelser i § 5, stk. 2, og § 8, stk. 2, på grund af indfasningen af folkeskolereformen først gælder fuldt ud for den årgang af elev, der går i 5. klasse i 2014-15. Disse elever vil i skoleåret 2018-19 (i 9. klasse) kunne søge om optagelse på ungdomsuddannelse med start i skoleåret 2019-20.

Der henvises til overgangsreglerne i bekendtgørelsens § 38, stk. 3-4. Det fremgår heraf:

- At det er affattelsen af betingelserne om undervisning og prøveafleggelse i 2. fremmedsprog i folkeskolen i den nu ophævede udgave af optagelsesbekendtgørelsen, som gælder for elev, der går i 7.-9. klasse i 2014-15. Disse elever vil i henholdsvis skoleårene 2016-17, 2015-16 og 2014-15 (i 9. klasse) kunne søge om optagelse på ungdomsuddannelse med start i henholdsvis skoleåret 2017-18, 2016-17 og 2015-16.
- At kravet til modtagelse af prøveforberedende undervisning i tysk eller fransk i den nye bekendtgørelses § 5, stk. 2, nr. 3, og § 8, stk. 2, nr. 5, for elev, der går i 6. klasse i skoleåret 2014-15, anses for opfyldt, hvis eleverne har modtaget sådan undervisning fra 6. til mindst 9. klasse. Disse elever vil i skoleåret 2017-18 (i 9. klasse) kunne søge om optagelse på ungdomsuddannelse med start i skoleåret 2018-19.

Endelig er der i bekendtgørelsen indskrevet de ændringer, der fremgik af to ændringsbekendtgørelser (fra henholdsvis 2013 og 2014) til den tidligere udgave af optagelsesbekendtgørelsen.

Afslutningsvis skal det oplyses, at de under a og b nævnte ændringer indebærer, at afsnittet »Overordnet om fordelingsreglerne« i vejledning nr. 9089 af 8. marts 2013 om forpligtende samarbejder og fordelingsudvalg ikke længere fremstår opdateret. Ministeriet vil imidlertid indtil den næste revision af vejledningen sørge for at kopi af nærværende e-mail bliver offentliggjort i Retsinformation (som en såkaldt »skrivelse«) på linje med selve vejledningen.

Den omtalte vejledning kan læses her:

(Historisk)

[...]

Undervisningsministeriet, den 12. februar 2015

P.M.V.
E.B.
ANNEGRETE LARSEN

/ Mads Bentzen